

Recytatyw

Zuzanna

Or bene, ascolta, e taci.

Dobra, słuchaj i milcz.

Figaro

Parla, che c'è di nuovo?

Mów — co tu jest nowego?

(Mów — o co chodzi?)

Zuzanna

Il signor Conte,

Pan hrabia

stanco di andar cacciando le straniere

zmęczony polowaniem na nieznane

bellezze forastiere,

piękności z innych stron,

vuole ancor nel castello

chce jeszcze w zamku

ritentar la sua sorte,

znów spróbować swojego szczęścia,

né già di sua consorte, bada bene,

jednak już nie na jego żonę, zważ dobrze,

(Ale nie na żonę — uważaj —

orbene cóż, więc; *or bene, come farémo?* Dobra, to co zrobimy? Cóż, co zrobimy? **che** co? *che (cosa) fai?* (co robisz?); *non so che fare* (Nie wiem, co robić). **c'è = ci è**, dosłownie «tu jest» (*ci* – «tutaj»); konstrukcja podobna do angielskiej *there is: C'è un' uomo nella camera* (Jest jakiś mężczyzna w tym pokoju).

axis-online.pl

andare cacciando («trwające od jakiegoś czasu polowanie»). We włoskim funkcję rzeczownika odczasownikowego („polowanie”, „mówienie” itd.) pełni bezokolicznik — zob. np. *la regione in cui cacciare è difficile*, («region, w którym polowanie jest trudne»). Dlatego „zmęczony polowaniem” to *stanco di cacciare*. Czasownik *andare* w połączeniu z imiesłowem przysłówkowym (np. *cacciando*, «polując») tworzy konstrukcję służącą do opisywania działania trwającego przez jakiś czas. *Stanco di andare cacciando* znaczy więc «zmęczony polowaniem od jakiegoś czasu». Pod względem budowy *stanco di andare cacciando* bardzo przypomina angielską konstrukcję *tired of having been hunting*; zob. np. *tired of having been doing the same job for many years*. Pierwsza linijka arii Figara kończącej pierwszy akt (*Non più andrai*) też zawiera tę konstrukcję: *Non più andrai [...] girando*. („Już nie pokrażysz”).

nel = in lo; nie stosuje się w *lo giardino* (w ogrodzie), lecz *nel giardino*.

appetito gli viene...

ochota go nachodzi...
ma teraz ochotę).

Figaro

E di chi dunque?

A na kogo więc?

Zuzanna

Della tua Susannetta.

Na twoją Zuzancię.

Figaro

(zdumiony)

Di te?

Na ciebie?

Zuzanna

Di me medesma; ed ha speranza

Na mnie we własnej osobie; i ma nadzieję,

che al nobile suo progetto

że do tego szczytnego jego zamysłu

utilissima sia tal vicinanza.

przeżyteczne będzie takie sąsiedztwo.

Figaro

Bravo! Tiriamo avanti.

Brawo! Męczmy się dalej.

Zuzanna

Queste le grazie son, questa la cura

To te łaski są, to ta troska,

ch'egli prende di te, della tua sposa.

którą on otacza ciebie, twoją żonę.

tal = tale, taki
cura di... troska,
dbałość o... *La cura di ogni dettaglio è la nostra forza!*
(Dbałość o każdy szczegół to nasza siła)
avere cura lub
prendersi cura
otaczać opieką,
dbać.

sia 3 os. l.poj. trybu łączącego (*congiuntivo*) od *essere* («być»). Gdy w zdaniu głównym jest czas teraźniejszy (a jest: **ha speranza** — «**ma** nadzieję»), zgodnie z zasadą następstwa czasów orzeczenie zdania podrzędnego mówiącego o przyszłych wydarzeniach jest albo w trybie łączącym czasu teraźniejszego, albo w trybie oznajmującym czasu przyszłego: *Penso che lui parta/partirà domani*, Myślę, że wyjedzie jutro).

tirare ciągnąć • **tirare avanti** jakoś żyć, ledwo wiązać koniec z końcem, jakoś ciągnąć.

Figaro

Oh, guarda un po' che carità pelosa!

O, popatrz chwilę, co za miłość włochata!

Zuzanna

Chetati, or viene il meglio: Don Basilio,

Ucisz się, teraz nadchodzi najlepsze — Don Basilio,

mio maestro di canto, e suo factotum/mezzano,

mój nauczyciel śpiewu, a jego fagas/stręczyciel,

nel darmi la lezione

przy dawaniu mi lekcji

mi ripete ogni dì questa canzone.

mi powtarza każdego dnia tę śpiewkę.

Figaro

Chi? Basilio? Oh birbante!

Kto? Basilio? Och, kanalia!

Zuzanna

E tu credevi

A ty wierzyłeś,

che fosse la mia dote

że jest mój posag

merto del tuo bel muso!

nagrodą za twoją piękną gębę!

axis-online.pl

carità pelosa („włochata miłość”) — ten dziwny zwrot oznacza działanie interesowne i cyniczne, w oczekiwaniu rewanżu, który nie sprawi przyjemności osobie odwdzięczającej się. Występuje w tekstach literackich od XVI wieku.

chetare [ke'tare] uczyć

mezzano pośrednik, szczególnie w roli stręczyciela • W oryginale libretta Da Pontego jest i *mezzano*, i *factotum* («fagas, popychło»).

darmi = **dare mi**, bezokolicznik w funkcji rzeczownika, czyli «dawanie mi».

fosse 3 os. l. poj. *imperfetto congiuntivo* (trybu łączącego) od *essere* («być»). Gdy w zdaniu głównym jest czas przeszły (*credevi* — «wierzyłeś»), zgodnie z zasadą następstwa czasów orzeczenie zdania podrzędnego mówiącego o wydarzeniach w tym samym czasie może być w trybie łączącym czasu *imperfetto*: *Luisa pensava [imperfetto] che andassi a Roma* (Luiza myślała, że jadę do Rzymu).

merto archaiczna forma *merito*, podobnie jak *spirto* (=spirito), *amor* (=amore) itd.

muso pysk, gęba

Figaro

Me n'era lusingato.

Sobie schlebiałem.

(Tak sobie pochlebnie wyobrażałem).

Zuzanna

Ei la destina

On go przemasza

per ottener da me certe mezz'ore...

dla dostania ode mnie pewnych półgodzinek...

(aby dostać ode mnie pewne półgodzinki...)

che il diritto feudale...

które prawo feudalne...

Figaro

Come! Ne' feudi suoi

Jak to?! W swoich dobrach

non l'ha il Conte abolito?

nie go hrabia zniósł?

(Nie zniósł go hrabia w swoich posiadłościach?)

Zuzanna

Ebben, ora è pentito; e par che tenti

Cóż, teraz pożałował; i wydaje się, że próbuje

riscattarlo da me.

odkupić je ode mnie.

Figaro

Bravo! Mi piace:

Brawo! Mnie podoba się —

On go przemasza — „go”

może się

odnosić do

poкою i do

posagu; we

włoskim

oryginale jest

tak samo: *ei*

la destina

(pokój i posag

są rodzaju

żeńského).

ha abolito

passato pro-

ssimo (jak

angielski

Present Perfect,

mówi o czymś,

co ma skutek

teraz).

axis-online.pl

era obecnie *ero* (*imperfetto* od *essere*, «być»).

n'era = **ne era** — **ne** to partykuła wzmacniająca czasownik; zamiast *andare* często mówi się *andarsene* itp.

lusingare pochlebiać *sono lusingato* («schlebia mi», dosłownie w stronie biernej: «jestem pochlebiony»); **mi ero lusingato** — «pochlebiałem sobie» w czasie *trapassato prossimo* (zaprzeszłym).

ei skrócona forma *elli* («on»).

scattare zacząć obowiązywać • **riscattare** wykupić zastaw.

che caro signor Conte!

jaki drogi pan hrabia!

Ci vogliam divertir: trovato avete...

Nas chcę rozerwać: znaleźliście...

(Chcę dla nas rozrywki — znaleźliście/trafiliście...)

(Słuchać dzwonek).

Chi suona? La Contessa.

Kto dzwoni? Hrabina.

Zuzanna

Addio, addio, Fi... Fi... Figaro bello.

Żegnaj, żegnaj, Fi... Fi... Figaro piękny.

Figaro

Coraggio, mio tesoro.

Trzymaj się, mój skarbie.

Zuzanna

E tu, cervello.

I ty, mądralo.

(Wychodzi).

axis-online.pl

vogliam = vogliamo 1 os. l.poj. cz. ter. od volere («chcieć»).

trovare znaleźć, napotkać; *voi avete trovato* Figaro używa formy grzecznościowej, zwracając się w 2 os. l.mn. („znaleźliście”); *avete trovato* 2 os. l. mn. w czasie *passato prossimo*.

coraggio dosłownie «odwaga», ale słowa używa się do wyrażania zachęty, w znaczeniu „Dasz radę!”, „Dalej”: *Coraggio, sei quasi arrivato!* (Poradzisz sobie, już prawie koniec); Zwrot *Fatti coraggio!* można oddać przez „Głowa do góry”, „Nie poddawaj się”. Dlatego tutaj najlepiej oddać *coraggio* przez „Trzymaj się”.

cervello mózg • **cervello di gallina** ptasi mózdzek.

Scena 2

Figaro sam. Chodzi nerwowo po pokoju, trąc ręce.

Bravo, signor padrone!... Ora incomincio

Brawo, panie patronie!... Teraz zaczynam

a capir il mistero... e a veder schietto

rozumieć tajemnicę... i widzieć prawdziwy

tutto il vostro progetto: a Londra, è vero?...

cały wasz zamysł — do Londynu, to prawda?...

Voi ministro, io corriero, e la Susanna...

Wy wysłannikiem, ja gońcem, a Zuzanna...

secreta ambasciatrice.

tajemną łączniczką.

Non sarà, non sarà. Figaro il dice.

Nie będzie, nie będzie. Figaro to mówi.